

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Szkole Podstawowej im. H. Ch. Andersena

w Jawidzu

wersja skrócona dla uczniów

Naczelną zasadą wszystkich działań, podejmowanych przez pracowników szkoły, jest praca dla dobra dziecka i w jego interesie. Celem polityki funkcjonowania Standardów Ochrony Małoletnich jest zapewnienie Wam warunków do nauki i rozwoju zgodnie z Waszymi indywidualnymi możliwościami i potrzebami, w atmosferze życzliwości, akceptacji, szacunku i poczucia bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ 1

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. Dzieckiem/małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. Przez krzywdzenie dziecka powinniście rozumieć zamierzone i niezamierzone działanie osoby dorosłej lub innego dziecka wpływające negatywnie na Wasz rozwój psychiczny lub fizyczny.

ROZDZIAŁ 2

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA

KRZYWDZENIA DZIECI

1. Wszyscy pracownicy w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę, kiedy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda.
Wyróżnia się cztery podstawowe formy krzywdzenia:
  - a) **Przemoc fizyczna** różne formy użycia siły: bicie (w tym przedmiotami), popychanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie i duszenie, szarpanie, wykręcanie rąk, przypalanie, polewanie substancjami, stosowanie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.
  - b) **Przemoc psychiczna** zastraszanie, szydzenie, przekleństwa, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych przekonań, stała krytyka, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i zabranianie kontaktów z innymi, wymuszanie posłuszeństwa, wyzywanie, poniżanie i upokarzanie, zawstydzanie, grożenie, itp.
  - c) **Wykorzystywanie seksualne** wymuszanie zachowań o charakterze seksualnym, poniżające dotykanie, zwłaszcza miejsc intymnych, obłapywanie, zmuszanie do oglądania filmów pornograficznych, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, itp.
  - d) **Przemoc zaniedbania** – narażanie na utratę życia lub zdrowia, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku, nie może samodzielnie, zaspokoić swoich potrzeb, itp.

ROZDZIAŁ 3

WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE

Przemocy możecie doświadczyć ze strony innych uczniów, rodziców lub opiekunów, osób trzecich (osób, z którymi miałeś kontakt lub pracowników szkoły).

1. Podstawową zasadą relacji jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby małoletnich, tworzenie atmosfery życia szkolnego, atmosfery tolerancji oraz poczucia odpowiedzialności za swoje zachowanie.
2. Uczniowie angażowani są w działania, w których mają możliwość aktywnego

uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego, w tym kształtującego pozytywne relacje z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Niedozwolone jest w szczególności:

- a. stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia w jakiegokolwiek formie,
- b. używanie wulgarnego, obraźliwego języka,
- c. upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów,
- d. zachowanie się w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów,
- e. kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym,
- f. stosowanie zastraszania i gróźb,
- g. utrwalanie wizerunku innych uczniów poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody,
- h. udostępnianie małoletnim i między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu.

ROZDZIAŁ 4

PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU KRZYWDZENIA DZIECKA

1. Zasady interwencji dla uczniów, będących świadkiem lub doznających przemocy ze strony każdego dorosłego lub rówieśnika, w tym także cyberprzemocy:
  - a) Jak najszybciej należy powiadomić rodzica/opiekuna/osobę dorosłą, informując o swojej sytuacji lub podejrzaniach, że któryś z uczniów doznaje przemocy. Jeśli zdarzenie jest niebezpieczne, a w pobliżu nie ma nikogo dorosłego, bezzwłocznie należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.
  - b) Osobie poszkodowanej powinno się okazać wsparcie poprzez życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażanie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania i rozpowszechniania hejtu.

ROZDZIAŁ 5

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM I UCZNIOM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

1. Dokument Standardy Ochrony Małoletnich jest ogólnodostępny dla personelu szkoły, uczniów i ich rodziców/opiekunów.
2. Nauczyciele oraz pracownicy obsługi i administracji szkoły mają obowiązek zapoznania się z dokumentem.

ROZDZIAŁ 6

PRZEPISY KOŃCOWE

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

NAJWAŻNIEJSZE PRAWA DZIECKA

OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ I WYKORZYSTYWANIEM

Prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem

- Macie prawo do życia bez wyzyskiwania i wykorzystywania, nikt nie może Was siłą zmuszać do zrobienia niczego, a zwłaszcza czegoś złego. Nikt też nie może zmuszać Was do pracy ponad siły ani wykorzystywać zarobkowo w inny sposób.
- Macie prawo do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem. Nikt nie ma prawa Was bić, prześladować i wykorzystywać w celach seksualnych. Macie prawo do ochrony przed wszystkimi formami wykorzystywania seksualnego. Nikt nie ma prawa dotykać Was w sposób, którego sobie nie życzyście i nakłaniać lub zmuszać Was do kontaktów seksualnych.
- Nikt nie ma prawa angażować Was w produkcję narkotyków i handel nimi ani zmuszać czy namawiać do ich zażywania. Policja, nauczyciele i inne służby mają za zadanie chronić Was przed dostępem do nich.

EDUKACJA I ODPOCZYNEK

Prawo do nauki i informacji

Macie prawo do nauki i dostępu do informacji, ale także prawo do czasu wolnego – wypoczynku, zabawy, korzystania z zajęć rekreacyjnych.

Wasze prawo do nauki polega na tym, że jesteście uprawnieni do korzystania z bezpłatnej edukacji, bo państwo gwarantuje każdemu z Was bezpłatny dostęp do szkoły. Możecie również wybrać szkołę prywatną lub społeczną, która jest płatna. Jednocześnie macie obowiązek chodzenia do szkoły. Prawo do nauki daje Wam możliwość dokonania określonego wyboru.

Prawo do odpoczynku i wolnego czasu

Chodzi w nim o to, abyście na przykład w szkole mieli przerwy, ferie i wakacje. Zajęcia nie mogą trwać cały dzień.

PRAWO DO WYCHOWANIA W RODZINIE

Macie prawo do wychowania w rodzinie, a rodzice zawsze powinni kierować się Waszym dobrem. Nawet, gdy rodzice nie są razem i mieszkają osobno, macie prawo do kontaktu z każdym z nich, chyba, że to byłoby dla Was szkodliwe. Macie też prawo mieszkać ze swoimi rodzicami, chyba że nie byłoby to dla Was dobre, np. bylibyście krzywdzeni.

Prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów oznacza, że w ważnych, dotyczących Was sprawach możecie wygłaszać swoje zdanie, opinie.

Prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania. Oznacza to, że macie przyznane prawo do wolności sumienia i wyznania, jednak możecie z niego korzystać pod władzą rodzicielską. Rodzice mogą Was wychowywać zgodnie ze swoimi przekonaniami religijnymi.

Prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa Jeśli znajdujecie się w sytuacji, gdy zostaliście pozbawieni czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie możecie pozostawać w tym środowisku, państwo musi zapewnić Wam opiekę, m.in.: umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcję lub – gdy jest to niezbędne – umieszczenie w odpowiedniej instytucji powołanej do opieki nad dziećmi.

Prawo do zachowania godności, szczególnie dziecka psychicznie lub fizycznie niepełnosprawnego. Dziecko niepełnosprawne powinno mieć zapewnioną pełnię normalnego życia w warunkach gwarantujących mu godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności oraz ułatwiających aktywne uczestnictwo dziecka w życiu społeczeństwa. Przysługuje Wam zatem prawo do pełnego dostępu do dóbr i usług oraz wszechstronnej rehabilitacji, prawo do nauki, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i innych gwarancji i zabezpieczeń społecznych.

Prawo do ochrony zdrowia i opieki medycznej Oznacza, że macie prawo do jak najwyższego poziomu opieki zdrowotnej i udogodnień przy leczeniu chorób oraz profilaktyki i rehabilitacji zdrowotnej oraz nie możecie zostać pozbawieni dostępu do tego rodzaju opieki zdrowotnej.

Prawo do otrzymywania pomocy i wsparcia od państwa Jeśli Ty i Twoja rodzina jesteście w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, Państwo powinno Was wesprzeć, w szczególności zapewniając Wam odpowiedni poziom życia.

Prawo do ochrony przed konfliktem zbrojnym Jeśli nie ukończyliście 15 lat, nie możecie być rekrutowani do wojska i brać bezpośredniego udziału w konflikcie zbrojnym.

Prawo do ochrony w procesie karnym Jeżeli złamaliście prawo, nie powinniście przebywać w więzieniu z dorosłymi. Macie prawo utrzymywać kontakt ze swoją rodziną oraz prawo do pomocy prawnej lub innej np. psychologa. Macie prawo zgłaszać sytuacje, w których jesteście źle traktowani. Jeśli złamiecie prawo, powinniście uzyskać pomoc prawną i być właściwie traktowani przez system sprawiedliwości.

PAMIĘTAJ!

Wszystkie dzieci mają takie same prawa. Nie ma gorszych ani lepszych dzieci – każde dziecko ma takie same prawa. Wszystkie dzieci są równe wobec prawa i nikogo nie można dyskryminować bez względu na to, kim jest, gdzie mieszka, czym zajmują się jego rodzice, jakim mówi językiem, jaką wyznaje religię, jakiej jest płci, czy jest w pełni sprawny, czy też nie, czy jest bogaty, czy biedny.

Gdzie można się poskarżyć, gdy Wasze prawa są łamane?

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, psychologa/pedagoga /pracownika czy dyrektora szkoły, zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w „Standardach ochrony małoletnich”. Możecie też skontaktować się z policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom.

Oto jedne z nich:

116111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800121212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka.